

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü, Prezident təqaüdcüsü, şair-publisist İbrahim Yusifoğlunun erməni terrorunun qurbanı olmuş uşaqların əziz xatirəsinə ithaf etdiyi "Qıymayın uşaqlara" adlı yeni şeirlər toplusu yaxın günlərdə işıq üzü görüb. Yeni nəşr müəllifin sayca 31-ci, uşaqlar üçün isə 7-ci kitabıdır. "Futbolçu, topçu, gopçu", "Arpaçayın uşaqları", "Vətən nəğməsi", "Azərbaycan Vətənimdir", "Göy yerə zəng eyləyir", "Payızda üşüyən çiçək" adlı kitabları kimi, müəllifin "Qıymayın uşaqlara" kitabını da bu gün Azərbaycanda uşaq şeirlərinin çox az yazıldığı bir dövrdə uşaq ədəbiyyatına verilən töhfə kimi dəyərləndirmək olar. Ayrı-ayrı bölmələrdə yer alan və Azərbaycanın tarixini, Zəfərini, folklorunu, gözəl təbiətini, milli mətbəxinə və sair sahələri əhatə edən bir-birindən maraqlı şeirlərlə İbrahim Yusifoğlu milyonlarla uşağın babası olduğunu, onların hər-tərəfli biliyə sahib olmaları üçün ortaya sanballı kitab qoyduğunu təsdiqləmişdir.

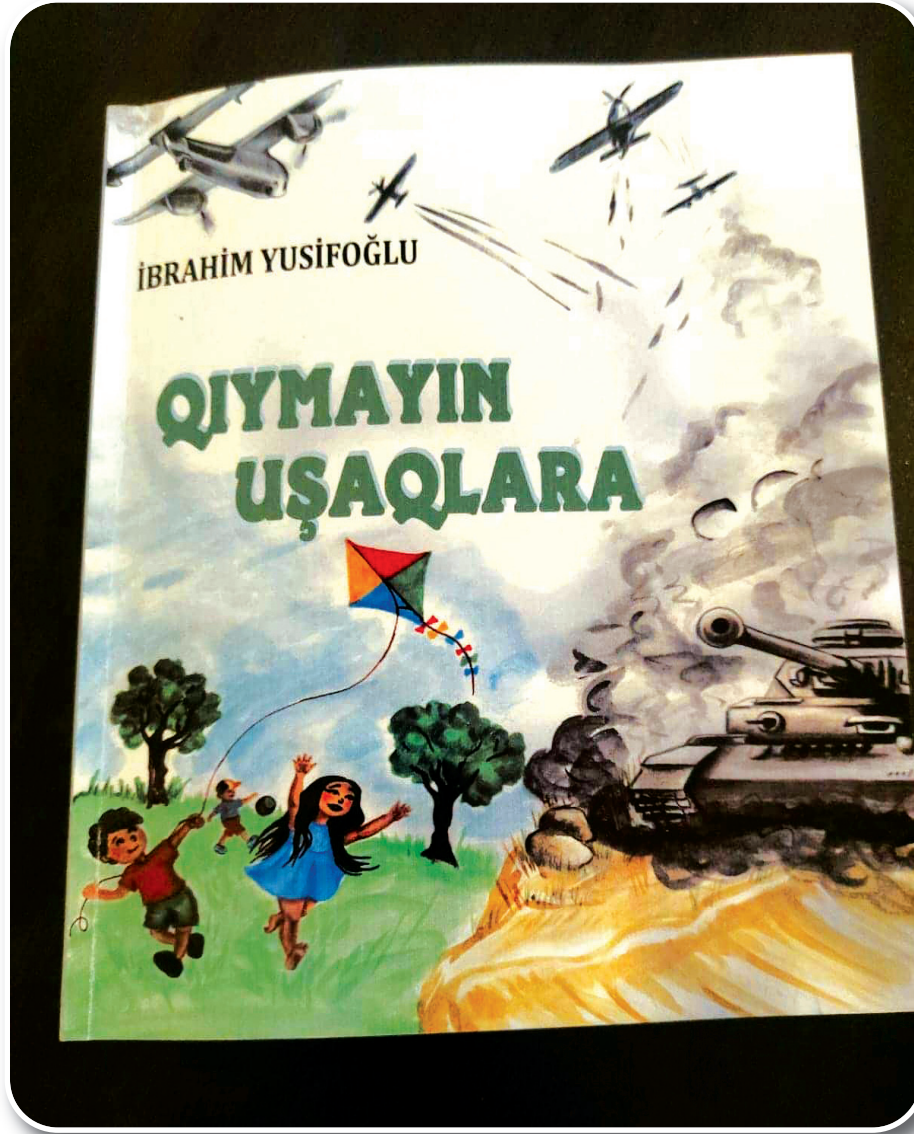
Milyonlarla nəvənin babası

İbrahim müəllimi milyonlarla nəvənin babası adlandırmaq olar. Çünki hər hansı ziyalı və yaxud sıradan insan o zaman tək özü üçün deyil, bir el, xalq üçün yaşadığını təsdiq edir ki, məhz belə bir iş ortaya qoya bilər. Müəllifin Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü ərəfəsində işıq üzü görən kitabı onun milyonlarla nəvəsinin olduğunu sübutdur. Bu kitabla o, bütün nəvələrinin bayramını təbrik etmiş, onlara bir-birindən gözəl hədiyyələr bağışlamışdır. Elə bir hədiyyə ki, zamanla bu nəvələrin də öz nəvələrinə verəcəkləri dəyərli hədiyyə olacaq. Elə bir hədiyyə ki, nə qırılan, nə köhnələn, nə itib-batan deyil, daim evlərimizdəki rəfləri, uşaq otaqlarının mənasını bəzəyən kitabdır.

Həyatımıza internetin sürətlə daxil olduğu, hər gün yeni sosial şəbəkələrin ortaya çıxdığı, insanların həmin şəbəkələrə axın etdiyi bir dövrdə yazılan belə kitablar, sözün həqiqi mənasında, qiymətsizdir. Ənənəvi kitab oxumanı davam etdirmək, uşaqları yeni texnologiyaların çoxsaylı bəlalılarından uzaq tutmaq üçün müəllifin uşaqlar üçün yazdığı kitablar xüsusi əhəmiyyətə malikdir. İbrahim müəllim yaşının ahlı çağında müasir dövrün sürətli "yenilikləri" qarşısında bu cür kitabları ərəşəyə götürməklə nəvələrinə uşaqlara qayğısını bildirir, onların bu xalqın adət-ənənələri, mentaliteti çərçivəsində böyüməsini ürkədən arzu edir.

Kitab yazmaq, xüsusilə də şeir yazmaq heç də asan bir iş deyil. Xüsusilə də uşaqların anlayacağı, qəlbinə, beyninə, hissələrinə təsir edəcək şeirlər yazmaq böyük hünər, qabiliyyət tələb edir. Bu baxımdan "Qıymayın uşaqlara" təqdirəlayiq bir kitabdır, böyük zəhmətin nəticəsi, hər misrası baba məhəbbətindən doğan şeirlər toplusudur.

Baba öz vəzifəsini yerinə yetirmişdir. Uşaqları kiçik yaşlarından tariximizlə, mədəniyyətimizlə, mətbəximizlə tanış etmək üçün onların anlayacaqları şəkildə onlara şeir yazıb, kitab şəklində təqdim etmişdir. İndi əsas vəzifə məktəbdə müəllimlərin, evdə valideynlərin üzərinə düşür. O mənada ki, bu şeirlərlə uşaqların dünyasını zənginləşdirmək, bəzəmək artıq onların işidir.

Tanrıdan gələn səsi: Qıymayın uşaqlara!

Zəfər nəğməsi

30 illik zaman kəsiyində iki dəfə müharibə yaşayan Vətənimizdə uşaqlar ən çox əziyyət çəkən təbəqə olmuşdur. Birinci Vətən Müharibəsində də, ikinci Vətən Müharibəsində də yüzlərlə uşaq həyatını itirmiş, ata-anasız qalmışdır. Minlərlə uşaq əzəli torpaqlarımızdan didərgin salınan valideynləri ilə birgə qaçqın, köçkün həyatını yaşamağa məcbur qalmışdır. Çətinliklərlə üzləşən, öz doğma bağçasından, məktəbindən ayrılmaq onlar üçün heç də asan olmamışdır. Bunlar uşaq psixologiyasına ən ağır zərbələrdir ki, onları da bizim körpələrimiz yaşamışlar. Bizim uşaqlarımız şəhid, qazi uşaqları olmuşlar. Əksər sayda uşaqlarımız var ki, ataları şəhid olandan sonra dünyaya göz açmışlar. Atalarının üzünü görməyən uşaqlarımız üçün indi onların şəkilləri ata rolunu oynayır, bir azdan dil açıb danışanda o rəsmlərdəki atanın nə zaman gələcəyini soruşanda isə alacaqları cavablarla yeni səhifələr açılacaq qarşılarında.

Bizim uşaqlarımız bütün yaşadıklarından çox qürur yaşayacaqlar. İkinci Vətən Müharibəsində torpaqlarımızı 30 illik işğaldan azad etməyimizin qürurunu. 2020-ci ilin payızının 44 günündə Qarabağımıza gələn baharın qürurunu. Bu qüruru hələ yenicə hərfləri öyrənib oxumağa başlar-

kən "Qıymayın uşaqlara" kitabından oxuyacaqlar. Bu qürur Zəfər qürurudur, şərəfimiz, namusumuz olan torpaqlarımızın düşməndən geri alınması qürurudur. Elə Zəfərimizdən bir gün sonra yazılan və kitabda yer alan şeir kimi:

Nəğmələrin müqəddəsi, ulusu,
Meyvələrin ən şirini, sulusu,
Bulaqların ayna kimi durusu,
Zəfər nəğməsi.

Bu nəğmənin hər sədası "Cəngi"di,
Al-qırmızı kəlmələrin rəngidi,
Dar anında bir oyanış zəngidi,
Zəfər nəğməsi.

Bəli, şairin də yazdığı kimi, bu nəğmə yarıb keçdi çəpərləri, sədləri, əritdi buz bağlamış hədləri, nankorları diz çökdürdü. Bu Zəfər nəğməsi dəmir yumruğa dönüb düşmənin başını əzdi, onun sədasıyla el xoş çağına qovuşdu. Bu nəğmə igidlərin hünəriylə azad eldə, azad dildə oxundu.

Müharibənin mahiyyətini açan, qələbəmizin qürurunu yaşadan bu nəğmə uşaqların dilinin nəğməsinə çevriləcək zaman-zaman, onların vətənpərvər yetişməsinə şərtləndirən ilk şeir olacaq.

"Şuşa ili" uşaqlara söyləyir...

Söyləyir ki, müharibədə Şuşa igid oğullarımızın əlbəyaxa düşürləri, dağları,

sıldırımları sinələri ilə aşmaları, böyük rəşadətləri hesabına azad edidi. Qarabağın tacı olan şəhərin şərəfinə bu il "Şuşa ili"dir. Şuşa yenidən qurulur, hüsünə min bir naxış vurulur.

Otuz illik qəfəsin,
Sındırıldı kilidi.
Qarabağın dəyişdi,
Tapdalanmış cilidi.
Yenə burda səslənən,
Dədəm Qorqud dilidi.
Elim, obam sevinir,
Bu il "Şuşa ili"di.

Şair misralarında Şuşaya salınan yolun "Zəfər yolu" olduğunu, bu əzəməti görəndə qəlblərin məşəltək alovlandığını vurğulayır. Çünki bu "Zəfər yolu" Şuşanın qan damarı, nəbzidir, bu yol Turan yoludur, milli birlik rəmzidir.

"Şuşa ili" şeirində Şuşanın "obrazı" yaradılıb. Elə bir obraz ki, uşaqlar bu şeiri oxuyan anda onun təbiəti, coğrafiyası, Qarabağın gözü olması, hansı çətinliklərlə alınması, necə alınması təəvvürlərində əks olunacaq.

"Xarı bülbul" ətridi,
Yerə, göyə ələnib.
Cıdır düzü, xan Şuşa
Gözəlliyə bələni.
"Xarı bülbul" vətəni
Tək Qarabağ elidi.
Şux, gülərlər görünür-
Bu il "Şuşa ili"di.

Şeir Şuşanın gələcək günləri ilə bağlı xoş müjdə ilə bitir:

Müzəffər Baş Komandan
Sevindirib hər kəsi.
Şuşa elan olunub
Mədəniyyət mərkəzi.
Şən anlar bol olacaq,
Bu hamıya bəllidi.
Göz görür, qəlb öyünür
Bu il "Şuşa ili"di.

Bu bölmədə yer alan "Ağdam şəhəri", "Sağalmaz bala dağı", "Şuşa", "Günnütüm", "Xocalım, hey...Xocalım", "Qara Yanvar gedir", "20 Yanvar Günü" adlı və sair şeirlərdə də uşaqlara tariximizin keşməkeşlərini özündə əks etdirən anlar çatdırılır, onlar bu xalqın nələr yaşadıkları ilə tanış olurlar. Bir-birindən mənalı, oxunaqlı, uşaq hafizəsinə, dərkətməsinə uyğun şeirlər müəllifin uşaq dünyasını necə fəth etmənin yollarını uzun illərin pedaqoqu bacarığı ilə ortaya qoymasını sərgiləyir.

Ana yurdum Azərbaycan

Bu bölmə uşaqlar qarşısında şəhərlikəndli, aralı-dağlı, çaylı-göllü, bulaqlı bir mənzərə açır. Şəhərdə yaşayan uşaqlar kəndlərimizin, kəndlərimizdə yaşayan uşaqlar isə şəhərlərimizin gözəllikləri ilə tanış olurlar. Yəni müəllifin bu yanaşması da təqdirəlayiqdir. Ana yurdun olanlarını uşaqlara çatdırmaq, bir kitabda bütün bunları əks etdirmək həqiqətən böyük bacarıq tələb edir, kənd kənd kimi, şəhərə şəhər kimi bələd olmağı göstərir:

Yer üzündə bir diyar var,
Çox gözəldi burda hər yan.
Ürəkləri ovsunlayır

Ana yurdum Azərbaycan, - misraları
Xəzərin sahilindən,
Baxır Bakı şəhəri.

"Gillavar"la, "Xəzri"lə
Açılır hər səhəri.

Şair Bakıdan Naxçıvana-Azərbaycanın qədim diyarına üz tutur:

Qoca Şərqi qapısında
Dayanmışam, Naxçıvanam.

Yarandığım əzəl gündən,
Odlar yurdu olmuş anam!,-deyir.

"Kəndimiz" şeiri bu gözəllikləri bir başqa cür tamamlayır:

Dağlar qoynunda
Bir kəndimiz var.

Onu görənlər
Heyran qalırlar.

"Ulu dağlarım" şeiri isə kəndin mənzərəsini yaradır gözler önündə:

Şiş qayaları
Göyləri qucar.
Zirvələrində
Qartallar uçar-
Sərt, əzəmətli
Ulu dağların.
Və yaxud "Yovşan ətridi" şeiri:
Kəndimizdə var
"Dovşan dərəsi",
Burda qurulub
Ovçu bərəsi.
Dərənin hər vaxt
Dovşanı çoxdu.
Həm də ətirli
Yovşanı çoxdu.
Kitabda uşaqlar folklor nümunələri ilə də
təniş ola biləcəklər:
Qarı nənə, qarı nənə,
Gün əridir qarı, nənə.
Torpağına xor baxını,

Lənətləyib, qarğı, nənə.
Və ya
Qarı nənə, qarı nənə,
Səp quşlara darı, nənə.
Övladların qoy olsunlar,
Bir gülövşə narı, nənə.
"Çillə gecəsi" şeiri də milli adət-ənənə-
lərimizi öyrənmək və yaşatmaq baxımından
uşaqlar üçün çox dəyərli bir ədəbi nümunə-
dir:
Qonaq gəlmişik
Biz babamgilə.
Axı bu gecə
Çillədi, çillə.
Saatlar, anlar
Çox keçəsidi.
Bu gün ən uzun
Qış gecəsidi.
Bir-birindən gözəl, mənalı, böyük iste-
dadla, şövqlə yazılan, uşaqlarımıza həyatı

aşıl原因 şeirlərlə tanış olarkən akademik
İsa Həbibbəylinin İbrahim Yusifoğlu haqqın-
da söylədiyi fikirləri xatırladım: İbrahim Yu-
sifoğlu uşaqlar üçün yazdığı mənzum pyes-
lərdə ibrətamiz, tərbiyəvi xarakterə malik
olan hadisələri, uşaq dünyasının incəlikləri-
ni şairanə şəkildə təqdim edir. İbrahim Yu-
sifoğlunun bir çox uşaq pyesləri Azərbaycan
ədəbiyyatında bu janrdə yazılmış ən yaxşı
əsərlər sırasındadır. Onun ən yaxşı uşaq
pyesləri böyük səhnə üçün faydalı ola bilən
əsərlərdir.

Bəli, şair-publisistin yeni nəşr olan "Qıy-
mayın uşaqlara" adlı kitabında da bu pyes-
lərin davamı var: "Pəhlivanın bağında" adlı
3 pərdəli pyes. Əgər rejissorlarımız fərqi-
nə varıb səhnələşdirərlərsə, əsərin böyük uğur
əldə edəcəyinə indidən əminəm.

Beləliklə İbrahim Yusifolunun uşaq bay-
ramında nəvələrinə hədiyyə etdiyi kitab

haqqında söhbətin sonuna gəldik. Müəllifi
təbrik edib, yeni yaradıcılıq uğurları arzula-
yarkən həm də ümidvaram ki, bu kitab bü-
tün evlərdə uşaq masalarını bəzəyəcək.
Uşaqlarımızı internetin cəngindən saatlarla
xilas edəcək. Belə də olmalıdır. Çünki bütün
mənalarda, şair demişkən, uşaqlara qıyma-
yaq.

Uşaqları gül üstə
Kəpənəklər gözləyir.
Səkilərdə gəzişən
Göyərçinlər səsləyir.
Bülbüllər, qaranquşlar,
Şux nəğmələr bəsləyir.
Bu rəngarəng dünyanı
Boyamayın siz qana.
Ey insan qatilləri,
-Qıymayın uşaqlara!